

Библиотека наизнанку, Четверга и Субота
один год, поп. Литер. додатокъ
къ кожного 15-го и поєднаного для кожного місяця.
Редакція «Адміністрація підъ Ч. 44 улиця Галицка.
Рукописи звертаються лише на попереднє застереження.
Оголошення приймаються по цінѣ 6 кр., бѣдь однієї
трочкою печаткою, въ рубр. «Надбсланіе» по 20 кр. а. въ
Рекламація неопечатаній вѣльмій бѣдь порта.

Предплати и ксерократи приймаються: въ Львовѣ Адміністрація «Дѣла». У Вѣдн Найзенштайн & Vogler, Wallischgasse 10; M. Dukes, Riemergasse 13; G. L. Daube & Co., Singerstrasse 11 а; Rudolf Мозе; F. A. Richter Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Найзенштайн & Vogler, E. L. Daube & Co. въ Парижії Agence Найза. Въ Россії Редакція «Кіевських Старин» въ Кіевѣ, поштові уряди и «Газетне Бюро» В. Ф. Зама въ Одесѣ Деркібасовська ул., д. Ралія 9.

Просимо поспѣшити съ присылкою
предплати и залегостей.

Отъ Редакції.

Семий робъ добѣгає, якъ мы середъ
країно безъбрадного положенія нашої народ-
ності, середъ літературної и політичної
блаканини представителівъ рускої справы,
середъ апатіи и дрѣмоты руского загалу,
заткнули нашъ широ-народний прапоръ «Дѣло».
Будити сонныхъ, загрѣвати и одушевляти ін-
диферентнихъ, скупити всѣ живій силы для
спольної акції на полі народної роботы,
власными силами выбороти для рускої народ-
ности приналежніе її становище и поважанье
середъ іншихъ цивілизованихъ народовъ —
не пустыми и шумными словами, а позитив-
ною и реальною роботою, ось таку програму
выписали мы на нашомъ народномъ прапорѣ.
Несмѣливо рукою, але съ повною и крѣп-
кою вѣрою въ жизненность нашої народної
ідеї вывѣсили мы сей стягъ, а нашъ покликъ
отбився широкою луною бѣдь Сяну и Кар-
пать ажъ по-за Днѣпро и згорнувъ небавомъ
показану громаду, що станула підъ стягомъ
«Дѣла» и съ одушевленьемъ признала нашу
програму свою.

Невеличкій бувъ починъ «Дѣла», тѣсній
рамы нашого письма, тоже не диво, що спра-
ви нашій народній не могли тамъ найти такъ
всестороннього обговоренія и поясненія, якъ
сего вимагала велика ихъ доносимостъ. Вже
въ другомъ роцѣ мусъло «Дѣло» розширило
свое видавництво, пускаючи въ свѣтъ «Би-
бліотеку наизнаменитихъ повѣстей», щобъ
такъ способомъ и наше жвноцтво възволити
зъ-подъ впливу чужоземного языка, а позна-
комити его съ найцѣннѣшими творами европе-
йскихъ літературъ. За щѣсть лѣтъ приспо-
рило «Дѣло» двадцять кѣлька томовъ на-
изнаменитихъ повѣстей европейской літера-
тури, котрій вже вдомашнилися въ значній
часті въ рускихъ родинахъ и виперли но-
дного рода хочь безмѣрно меншої вартості
виданія. Мимо сего значного розширенія про-
грами и видавництва «Дѣла» мусъли мы въ
третомъ роцѣ зновъ зробити одинъ крокъ
напередъ и дати ширшій просторъ справамъ
політичнимъ, розширюючи початковый фор-

матъ «Дѣла», такъ що оно стало зъ того
часу найбльшою рускою часописею. Далека
бѣдь всякого на хвилевий ефектъ обчисленого
товариствахъ и інституціяхъ що-разъ ширше
шуму, бѣдь ослаблюючои и абсорбууючои наші
силы полемики и негації, позитивна и реа-
льна робота «Дѣла», громадила що-разъ шир-
шій круги всѣхъ широкъ до народної справы

Робъ 1883 бувъ вельми важнимъ для
нашого видавництва. Розвиваючи що-разъ
ширше и повнѣйше свою програму, роз-
яснюючи и підготовлюючи організацію всѣхъ
живыхъ людей для спольної акції на полі
народнѣмъ рускому, зробило «Дѣло» въ че-
твертому роцѣ великий крокъ впередъ, почав-
ши виходити трич въ тиждень. Однакъ въ
тому самомъ роцѣ потерпѣло «Дѣло» нейтож-
дану втрату черезъ смерть свого головного
основателя и редактора пок. Володимира Бар-
вінського. Бувъ се громовий ударъ для на-
шого видавництва, але та именно важка
втрати открыла навѣть незрячимъ очи на ве-
лику вагу програми народної працї и орга-
нізації виробленої и перепроваджуваної съ
такимъ жаромъ пок. Володимиромъ. Хочь во-
роги всіхъ оттвіній кинулисъ вихіновува-
ти се справдѣ народне нещастя, думаючи,

що якъ не стало пастыря, розбѣжутся и
бвцѣ, однакъ довврія до «Дѣла» не толькоже
упало, а ще бльше змоглося и скрѣпилось.
Програма, яку лишивъ въ спадчинѣ пок.
Володимира, стала для насъ святою и всѣ
щирій Русини стояли и стоять якъ одинъ
мужъ въ оборонѣ сеї програми, дбаючи всѣ-
ми силами про єї всестороннє переведеніе
на кождомъ полі нашого народного житя.
Черезъ чотири роки бѣдь смерти пок. Воло-
димира Барвінського «Дѣло» зъуміло все
удержатися на висотѣ своїхъ задач, розвива-
ючи и розяснюючи нашу народну програму
и скупляючи що-разъ бльшу громаду підъ
своїмъ стягомъ.

За сїмъ лѣтъ «Дѣло» посунуло нашу
народну справу значно впередъ. Сїдомостъ
народна обгорнула значній масы народу рус-
кого, апатія и індиферентизмъ уступаютъ що-
разъ бльше реальнїй роботѣ, опергой на
власныхъ силахъ безъ огляду за якою-небудь
помочю або підпорю зъ виѣ, організація

всѣхъ живыхъ силъ рускихъ для переведенія
сїї реальної роботы переводится въ нашихъ
шуму, бѣдь ослаблюючои и абсорбууючои наші
силы полемики и негації, позитивна и реа-
льна робота «Дѣла», громадила що-разъ шир-
шій круги всѣхъ широкъ до народної справы

Мимо тога не можемо затаити передъ
собою, що справа руско-народна далека ще
бѣдь свого остаточного порѣшена, що богато
у насъ ще роботы нетъкано, не доконченію
або не зробленої якъ слѣдъ, не троха ще
треба потрудитися всѣмъ широкъ и свѣтлими
Русинамъ на полі народної роботы, не одна
паде жертва середъ насъ на тоймъ полі въ
трудовій працї для подвигненія нашого без-
сталаного, вѣками занедбаного народу. Хвіли
теперїшина вельми важна, а коли може пеба-
вомъ буде рѣшатися доля народовъ и ихъ
дальшого розвитку, то пора и памъ занати ще
виднѣйше, выразнѣйше становище, ширше
розъяснити и розвинути нашу програму па-
родно-руську, пора намъ зробити зновъ одинъ
крокъ впередъ въ розвитку нашого видавницт-
ва, такъ тѣсно звязаного съ розвиткомъ на-
родної ідеї. Редакція чує потребу такого
поступу дуже живо, але ѹ зъ всѣхъ копцівъ
нашої Руси надходить домаганія, щобъ «Дѣлу»
надати ширшій розрѣстъ и розмѣръ. Отповѣ-
даючи тымъ всестороннімъ потребамъ и дома-
ганимъ, постановили мы съ новымъ ро-
комъ видавати «Дѣло» въ значно роз-
ширеномъ обємѣ безъ підвисення цѣ-
ни пренумераціонної съ задержаньемъ до-
датку літературного «Бібліотеки наизнаменит-
шихъ повѣстей» въ дотеперїшнімъ обємѣ.
Черезъ розширене обєму «Дѣла», яке на-
ступить съ новимъ рокомъ, прибуде до обь-
ему дотеперїшнаго на кождомъ числѣ одна
цила сторона и одинъ стовпець (шпальта).
Тымъ способомъ буде могла редакція ширше
розвинути свою програму и обговорити все-
стороннѣйше якъ доси всѣ справы нашї и
лучше розложити весь матеріаль, якій підхо-
дить підъ програму нашої часописи. Окрімъ
статей вступнихъ и ширшихъ студій, тыкаю-
ючихъ справъ специфично-руськихъ (політичнихъ,
економичнихъ, школиныхъ и т. д.), буде «Дѣло»
піддавати окремі статі про політичну ситуа-
цію и важнѣйший політичній справы въ Ев-
ропѣ, а крѣмъ того переглядъ часописей. Редак-
ція запевнила собѣ постійнихъ кореспонден-

тівъ у всѣхъ закуткахъ Руси, буде подавати въ
сталій рубрицѣ дописей образъ розвитку нашого
народу и стану нашої справы народної, на-
шихъ жизненныхъ потребъ. Справоданій зъ
дѣяльності Соймівъ, Ради державної и Делега-
ції буде посвящено бльше місця, а перег-
лядъ політичній буде повнѣйший и основнѣй-
ший. Въ «Новинкахъ» буде редакція обговорю-
вати и подавати вѣсти не толькожо тыкаючій
справъ рускихъ, але ѹ і справъ загальногоА
интересу и ваги. Въ кождомъ числѣ буде заве-
деній постійний фейлетонъ подвойний: беле-
тристичний и науковий. Въ белетристичній
фейлетонѣ буде редакція піддавати интересній
и цѣнній новелъ и гуморески, а въ науковомъ
буде обговорювати наша справы літературнї
загальнога ваги або піддавати въ принадній
формѣ результаты дослѣдівъ европейської на-
уки. Наконецъ буде заведена постійна ру-
брика для курсу наперовъ и монетъ, льсо-
вани, позѣдѣвъ зелінниць, цѣнъ збожжа, руху
промислового, господарського и вѣстей епар-
хійськихъ зъ першої руки. Позволимо собѣ
наконецъ и на то звернути бачисть Вп. Роди-
міцьвъ, що редакція замовила на слѣдуючій
ройкѣ лучшій паперъ и красій выразнѣйший
новій черенки. До «Бібліотеки наизнаменит-
ихъ повѣстей» приготовлено перекладъ доборніхъ
повѣстей Онета, Костомарова, и др.

Черезъ таке розширене «Дѣла» и такій
роздкладъ и розвитокъ підходачого підъ нашу
рубрику матеріалу, бере видавництво «Дѣла» на
себе великий тягаръ, подає Вп. Читателямъ че-
резъ се розширене въ тиждень на одинъ цѣлій
аркушъ матеріалу, не підвисаючі цѣни, не
вимагаючи бѣдь Вп. Читателівъ бльшихъ
жерть. Видавництво «Дѣла» покладає однакъ
позну надвю, що всѣ прихильники и пріятель
«Дѣла» доловати всякого заходу, щобъ редакція
и видавництву улекшили трудну задачу, яку на себе пріймає.

Русини! Сїмъ лѣтъ стоїть наше «Дѣло»,
здобувши собѣ загальнє признанье у Рус-
инівъ, а респектъ навѣть у завзятыхъ про-
тивниківъ Руси. Отъ свого заснованія розви-
валось и поступало «Дѣло» що-разъ впередъ,
а робота его пынѣ вже приносить щедрій о-
вочі. Не закладаймо рукъ, а дождѣмъ працї
до дальніго его розвитку, не ставаймо
по серединѣ дороги и не сподічимъ анѣ на
хвіли, поки не доведемо «Дѣло» до щоден-

Зъ Одессы до Акерману.

(На покладѣ корабля. — Лиманъ днѣстровскій
и днѣстрова вода въ одесскихъ керницахъ. — Акер-
манъ. — Стрѣла и розомва съ православными свя-
щенниками.)

Зъ Одессы до Акерману вѣтуетъ парохдъ
що-денно о годинѣ 7 рано, а вертає назадъ до
Одессы о 7 вечоромъ. Парохдъ має назну «Тур-
геневъ» и стоять въ той часті пристани, що
надходить «практическая лавань», въ невеличкому от-
даленію відъ морокомъ купальня. Самъ корабель на-
лежить розмѣромъ своимъ до середніхъ — бѣдь
або бльше на перевозѣ грузу (тигарѣвъ),
для людей; два великій коміни и три високій
нічтовъ не обрѣзняють єго зовсїмъ бѣдь
прочихъ кораблівъ и суденъ, що стоять въ околі
градановъ лаванії (кусня землї, що штучно висы-
пана на колькасості кроківъ въ море).

Въ день виїзду лаванії я передъ семю го-
дами въ «Тургеневѣ» що-денно о 7 вечоромъ, купивъ
билетъ (такъ въ назадъ по 1 руб. 25 коп.) и ставъ
въ новому окруженнію. Бхало воего 80
въ тамошніхъ сторонахъ спроваджувати мусъль-
манськихъ, якоже самі жиды — крѣзъ жидов-
ско-їменецкій шваркотъ рѣдко долгають тебе
словеса, и то виїзжною лишь бѣдь послу-
хавши корабельної. Брудні постати, а еще брудніша
захамарки на поїзднѣйшихъ ули-
цахъ краївскога передмѣста у Львовѣ. Се-
дѣльнице — міжъ львовскими а одес-

окими жидами ведутся зъ-давна сердечній взаєм-
нії; Львовъ, пересыченый жидовою, бѣтавляє
гіршу частину Одессы, а зъ-бтої розлазято они,
справдѣ якъ тата зѣдже, по виїзду околахъ Чор-
ного моря. Темнота міжъ селянствомъ и мало-
міщанствомъ въ Россії далеко бльша чимъ въ
Галичинѣ, такъ и есть добра нагода роздобута
собѣ легкого хлѣба.

І теперъ на «Тургеневѣ» що-дено зъ мною
колькохъ жидовъ-Галичинъ. Одній, якъ признаво-
мей, есть завѣдателемъ «Молдавской гостини-
цї» въ Одесѣ а походить зъ Галичини — зъ
села Корсова въ Золотохвісії, де и має до піль-
нії реальнїстъ. Онъ щахавъ разомъ зъ своюкомъ,
«парикмахеромъ» одесскимъ, на веблѣль
до свого друга въ Акерманъ. Такъ «парикмахеръ»
якъ и той другъ родились въ Галичинѣ (першій
у Львовѣ, другій въ Бродахъ).

Міжъ перевозовыми товарами замѣчавъ я
незвичайно богато камінного углія; оно лежало
въ мішкахъ на покладѣ корабля цѣлыми вели-
ческими купами. Було оно призначено для аker-
манськихъ жителівъ, котрій про недостатокъ дровъ
преглядялися. На мішкахъ углія и на бочкахъ водки лежали
самі властателі, а при кождой пачці и при кож-
димъ коши стоять або сидѣть такоже властателі
и мы чинимо на човні веоломъ — юдемо. Пое-

ченії позиція. Якось немиле чувство огортає тебе
на видъ той недовѣрчівости, той болезні о кра-
дѣжі — єсть то характеристичне знамено низ-
шихъ вероть тамошніхъ людності и зовсїмъ не
свѣдчать гарно про отношенія, якъ тамъ вътво-
рились — не скажу вже, зъ чимъ вини...

На одній місці пароходу високою купою
лежавъ такъ званій «одесской камінъ». Буть то
окремий робъ каменя, вътворений на виїздахъ
берегахъ моря — камінъ дуже крихкій, пористий,
съ безчиломінами мушками въ серединѣ. Его до-
буваютъ такъ въ самой Одесѣ, якъ въ прі-
лізахъ передмѣтахъ и селахъ: Романівка, Кри-
ва Балка, Усатово, Нерубайське, и геть дальше
по-за одесскій лиманы. Той камінъ перерізають,
якъ у настѣ дерево, звичайними пилами а пере-
різанімъ куонамъ надають видъ дуже величкіхъ
цеголъ. Камінъ легкій и дася вести въ великий
скількості, при тоймъ не дорогій (1000 штукъ зо-
вѣмъ виїзду) и виїзду виїзду виїзду на виїзду
закладніхъ и по-надъ воду виїзду виїзду
мурѣвъ (гатевъ), о котр

ного выдавнища, якъ того вылагае наша жаль, что Выс. Соймъ, полагаючи такъ часто на opinion тыхъ поважныхъ тѣль, симъ разомъ не пошовъ за него.

Цѣны предплаты:

Въ Австро-Угорщинѣ:

"Дѣло" на цѣлый рокъ	12 зр.
на пѣвъ року	6 зр.
на четверть року	3 зр.
на одинъ мѣсяцъ	1 зр.

"Дѣло" разомъ съ "Библіот. найзnam. повѣстей":

на цѣлый рокъ	16 зр.
на пѣвъ року	8 зр.
на четверть року	4 зр.

"Библіотека найзnam. повѣстей" (безъ "Дѣла"):

на цѣлый рокъ	5 зр.
на пѣвъ року	2 зр. 50 кр.
на четверть року	1 зр. 25 кр.

Для заграницѣ:

"Дѣло" на рокъ	15 зр., на пѣвъ року	7 зр. 50 кр., на четверть року	3 зр. 75 кр.
----------------	----------------------	--------------------------------	--------------

Бесѣда пос. Юл. Романчука,

выголошена въ Соймъ при мотивованіи внесения о русскихъ гимназіяхъ.

Высокій Соймъ!

Сего мѣсяца минувшаго лѣта 20, коли була ухвалена въ сѣї Выс. палатѣ обознавочна до теперь установа о языцѣ выкладовѣмъ въ школахъ народныхъ и середныхъ. Отъ того часу Соймъ нашъ поступилъ досыть далеко въ реформѣ законодавства краеваго: въ многихъ установахъ краеваго поробилъ значиціи и реформы, и пр. въ установахъ школьнаго, дорогої и иныхъ; только ся одна въ важнѣшъ установѣ стоять и нынѣ майже така, яко вышла передъ 20 роками, хотій власне она наиболѣше реформъ и змѣнъ потребувала, бо она наименѣе отпогодѣна и въ зглѣду на вымоги дидактичнаго та педагогичнаго, и на вымоги справедливости, и на теперѣшній обеташи. Згадаю только, шо изъ $\frac{1}{2}$ миллиона Русинъ въ нашимъ краю есть лише одна гимназія руска, коли для мало що большого числа Польскій есть 23 гимназіи польскихъ; дальше, шо тая одна гимназія руска припадає на близько 1.900 русскихъ учениковъ гимназіальныхъ, коли на то число повинно бути 5 гимназій.

Правда, давнѣшнѣ подношениа були замѣты, котрые тогда могли мати бойдъ якій по збрѣ правды, т. а. шо рускій языкъ не дозвѣнѣ ще до того, абы бути изыкомъ выкладовѣмъ въ середныхъ школахъ; шо бѣ ще не досыть развицій; шо нема въ нѣмъ готовыхъ учебниковъ для гимназій, и въ той будто подставѣ въ 1866 рокѣ признано вышѣ рускій яко выкладовѣмъ толькъ въ 4-нешніхъ классахъ гимназії академичномъ. Однакожъ коли въ сѣї лѣтѣ познаніе заведений було рускій языкъ въ цѣлѣ той гимназіи, то тымъ самыемъ признано его изыку вѣдѣти и той закѣдъ мушѣнѣ отпачти. Консеквенція же наказує конечно, шо, если може бути одна руска гимназія, то може бути и бѣльше. И не только оказається рускій языкъ для науки гимназіальной зовѣтимъ вѣдѣнимъ, але вже въ нѣмъ майже всѣ учебники выготованій, и то не лише въ перекладѣ въ іншихъ языкахъ, але іаєть и оригиналній. А однакожъ якъ передъ 20 роками, коли ухвалено теперѣшній установу, до пущено его толькъ до одніи на тогдѣшніхъ 20 гимназій нашего краю, такъ и теперь, коли есть уже 26 гимназій, все жъ таки всѣ новія гимназіи, котрій за той часъ прибули, всѣ суть польскій, а рускимъ не прибули ѹднѣ одніи.

Рускій посѣлѣ неравнѣ подношениа справу изыка выкладового въ середныхъ школахъ, давнѣшнѣ бѣльше загальнѣ, а передъ двома роками, але въ поставивъ конкретне внесеніе. Надъ тымъ то внесеніе радишъ Выс. Соймъ чрезъ два лѣта, однакожъ залагодивъ толькъ першу частѣ его, шо до школъ народныхъ, и то — жаль сказать — залагодивъ въ такої формѣ, шо рускій посѣлѣ залагодивъ, чи въ зглѣдѣ мають ще за нимъ голосувати, чи за се добродѣствѣ поднагодити, — а шо до школъ середныхъ, то Соймъ мого внесенія зовѣтъ не залагодивъ. Подношениа отже нынѣ туго справу на ново, а шо она була вже обговорена чрезъ два лѣта, то не буду надъ нею широко разводитись, только поясню коротко свое внесеніе и дадамъ деякія замѣты.

Перша часть мого внесенія вызывае Выс. п. к. правительство, щобы заложило руску гимназію въ Перемышли. Потреба той гимназіи въ Перемышли що-до фреквенції учениковъ есть найбѣльша вѣтъ гимназії на провинції, бо числила въ 1883 рокѣ 780 учениковъ, отже вже въ тогіо покажуемся конечнѣстѣ, абы тую гимназію подѣлити на дѣл гимназії. А шо при тоймъ числе учениковъ рускихъ въ нѣмъ есть найзначнѣшъ вѣтъ гимназії на провинції, бо въ тѣмъ же рокѣ при кондиції було ихъ тамъ 232, а въ серединѣ року мусѣло бути вѣльше, то очевидна консеквенція, шо та друга гимназія, котра мала бы въ Перемышли заложитись, повинна бути руска. Потреба тую признали и краева Рада школьнѧ и Выдѣлъ краеваго минувшаго року, толькъ

жаль, что Выс. Соймъ, полагаючи такъ часто на opinion тыхъ поважныхъ тѣль, симъ разомъ не пошовъ за него.

Въ другой части мого внесенія домагаюся порученія Выдѣлу краевому, щобы разсмотриція, де по мнінгу мѣстахъ мали бы заложитись будь гимназії, будь постѣйшій паралельній класъ рускій. Впредѣлѣ наказувала бы потреба ухвалити закладаніе бѣльше рускихъ гимназій, зглѣдно паралельнѣкъ, уже зараза. Однакожъ тому стоять на перешкодѣ артикуль-7-мъ теперѣшній установы о языцѣ выкладовѣмъ, де сказано, шо рускій гимназіи або постѣйшій паралельній класъ можна заложити лише ухвалюю соймовою по позередностіи выслугу рать повѣтівъ. А скоро пѣвка Рада повѣтова, окрѣмъ перемѣнкои, не була выслухана. то и не можна зараза закладаніе бѣльшихъ рускихъ гимназій ухвалити. (К. б.)

О економичнѣй селѣнѣ въ Галичинѣ.

Рефератъ, выголошено въ окружнѣмъ Вѣчи на робітѣ въ Станиславовѣ днія 8 грудня 1886,

Северина Даниловича.

(Дальше.)

Теперь разглѣньмося, якъ у насъ ладъ публичнїй и якъ хосень въ него селянамъ? Найбѣльше, бѣльше якъ о все винше, дбав держава о свою силу военну, о войско. Якъ уже сказано, на войско и на проценты бѣль довгѣть, котрій держава наробила лише черезъ войска та вѣйни, ида бѣльша половина всего доходу державы. Сама Галичина платить на войско та проценты довгу державного 20 до 25 мільоній рѣчно, отже бѣльшу половину всѣхъ своихъ податківъ державнаго. Всего войска въ спокію держжується по касарнѣхъ та твердинѣхъ 301.000, а въ часѣ войни все постѣйшіе войско выходить на 1.150.000, не рахујоча, шо теперъ, якъ заведено загальнѣ ополченіе, що всѣ до 42 року можуть бути по-кликаній, могла бы держава зверхъ 4 мільоніи людей до войни забрати. Зъ тыхъ 301.000 воїнківъ, що стоять въ касарнѣхъ, дає Галичина рѣчно близько 17.000 рекрутъ, а въ того на селянъ вийде 13.000. Порахуймо, що они стоять въ касарнѣхъ черезъ три роки, та що-року вийде для селянства утрати 39.000 робітника, а що декотрьхъ въ 3-тому роцѣ служби пускають, — то рахуймо, нехай 30.000 людей, що найбѣльшихъ до роботи, молодыхъ, здоровихъ. Кромѣ того идуть величнѣ сумы на зброя, фортификації, кораблѣ военнї та. д. Нынѣ до тыхъ вѣрхъ фактѣвъ прибувають численнїй новїй, даючи даже сумнїй образъ исторії автономії сѣльской.

Выдѣлъ Рады повѣтової ряшівської за-права вимено нѣдавно до люстрації позичковыхъ касъ громадскихъ та адміністраційнихъ и выказує цѣлу тымъ такихъ крадежей або проневѣреній. И такъ въ Драбіянцѣ укравъ вѣйтъ Ст. Вовникъ въ касы позичкової громадской 295 вр. 54 кр., въ касы адміністраційної 44 вр. 98 кр., або разомъ 340 вр. 52 кр. Справу тую отстуਪлено ц. к. прокуратори державнїй до переведенія слѣдства карного. Въ Зaborовѣ при обрахунку показалося, що въ рукахъ вѣйтъ Іос. Флаги встоп-нѣла" сума 72 вр. 11 кр. Въ Жарновѣ бувши вѣйтъ вѣйтъ Ік. Войцикъ не зпас, куды дѣлось въ касы громадской 108 вр. 86½ кр. Въ Носовѣ вѣйтъ бувши вѣйтъ Касперъ Фура за-винивъ касѣ громадской въ часу свого урядовія 76 вр. 52 кр. Въ Звененци показався въ громадской касѣ бракъ 40 вр., который то дефіцитъ бувши вѣйтъ Андр. Беднаркій не умѣє пояснити. Въ Рацловѣ вѣйтъ б. вѣйтъ Дизма Фура проневѣринъ въ доходахъ громадскихъ 60 вр. 13 кр. Въ Нехобожу б. вѣйтъ Касперъ Хмель "десь заподѣї" 120 вр. Въ Собитнѣ вѣйтъ Іос. Вилкъ, бувши вѣйтъ за-права собѣ въ касы громадской 224 вр., а справу отстуപлено ц. к. прокуратори державнїй. Подобно зробивъ и б. вѣйтъ въ Тицяни въ Тома Поминекъ съ квотою 99 вр. 88½ кр., а въ Воли Залобенськѣ б. вѣйтъ Вавро Острівськъ съ касіями мали забрати въ касы позичкової 148 вр. 8 кр. Въ Забратовѣ недостає въ касѣ громадской 17 вр. 65 кр., а въ Гижнѣмъ 31 вр. 74 кр. въ касѣ громадской, 20 вр. 50 кр. въ позичкової. И въ другихъ селяхъ повѣту ряшівського ведутся ще слѣдства противъ вѣйтовъ.

Толькъ на теперъ, але кождый скаже, що и сего досыть. Въ дванадцяти громадахъ прошло 1363 вр. 40 т. въ пересѣчно въ громадѣ 113 вр., а въ другихъ ведутся слѣдства та додѣженія. Гарний образокъ автономичнїхъ по-рядковъ. Не досыть що сама махина автономична стоять край мільони, до сихъ коштівъ приходить ще тъма крадежей и проневѣреній.

Причиною тогіо недалъ въ першій линїї буде неморальность громадскихъ функціонерівъ, котру жаль скажати, при рознороднїхъ нагодахъ рознороднї факторы покрываютъ, що-бъ въ провиниціяхъ ся зробити для себе автоматомъ виборчихъ. Але головнимъ виновникомъ ала буде певно попри темноту начальниківъ громадскихъ, а переворотноти писарївъ громадскихъ недостатокъ всикон контролї такъ черезъ мѣсцеві органы громадскій, рѣвно-жъ темній, якъ и черезъ покликанії до того люстраторовъ повѣтівъ. И мы може не ошабнемес богато, наколи прапустимо, що подобній надѣлужити майна громадскогу суть у насъ такъ загальній, що часъ крайнїй винтись до загальнї люстрації всего краю — и освободити народъ бѣль сеї пошесті.

привели свою худобу до залівникахъ. Въ часі оглядача Н. Польторака и звернути громаду до довоенного же часу же такожъ гудобу країни, котрою заложено въ громадахъ пань ревизоръ отъ ваджинки обласкава, шути шукуму Полону, дalej jui въ Тропії і одної зволини въ залівнику країни, якъ Złociowa. Idz do księda, niech on to zatępi rytą. Złociowa zvolinie pana rytą tutaj bydzie. O. Кончевичъ противъ Гербурга жалобу о збагу аукукультантамъ Терлецкимъ въ судъ поспѣшнѣй залівникахъ. Завѣданій сїдки ствердили словами: "Gdzie ksiądz podziała jasne jasne, jak Złociowa idz do księda, niech on to zatępi rytą tutaj bydzie".

Зъ причини сихъ послѣднїхъ сїдки вѣтчасти и недавно отбулася розправа передъ залівникомъ Терлецкимъ въ судѣ поспѣшнѣй залівникахъ. Завѣданій сїдки ствердили словами: "Gdzie ksiądz podziała jasne jasne, jak Złociowa idz do księda, niech on to zatępi rytą tutaj bydzie".

Читателъ нашъ мають ще въ памяті численнїй факты крадежей и проневѣреній майна громадского въ повѣтіахъ жидачевскому, борщевскому и другихъ, якъ рѣвно-жъ не забули о господарцѣ на тѣмъ полі въ поодинокихъ повѣтіахъ и мѣстахъ въ нашому краю, до чого матеріалу доставило наше спорнозданіе самого-жъ Выдѣлу краевого за 1885 р. Прягдаємо лишь тутъ, що, примѣромъ, въ Жидачевѣ удалось о. Лопатинскому яко заступнику маршала повѣтівого въ короткій часъ прїйти на слѣдъ богато надѣлужити въ завѣдуваннѣ майномъ громадскимъ и т. д. Нынѣ до тыхъ вѣрхъ фактѣвъ прибувають численнїй новїй, даючи даже сумнїй образъ исторії автономії сѣльской.

Выдѣлъ Рады повѣтової ряшівської за-права именно нѣдавно до люстрації позичковихъ касъ громадскихъ та адміністраційнихъ и выказує цѣлу тымъ такихъ крадежей або проневѣреній. Руска Бурса въ Тернополі о звоному, Товариство "Шомеръ Израїль" о змѣнѣ статута органичнаго краеваго Рады школьнаго въ тѣмъ дні, що збагуєши его суди, мотивуючи увѣльнинъ его суди, не становлють обиды чести, бо пѣдь о bo wiadzak tajz bydzie". O. Кончевичъ противъ тѣмъ предметѣвъ отбулася ще разъ розправа передъ трибуналомъ карнихъ въ Золочевѣ. Ми правы, ѿ тѣмъ не меншо однѣ цѣнності ви-важдаемо, якъ трибуналъ другої инстанції ви-двались буде на ту рѣкъ въ чи обовину ав-стрійского горожанника до сповідії законівъ припинѣть узнати бѣль дѣйстно яко — "право".

Соймъ краевый.

7. Застанданіе Сойму зъ дні 22 грудня 1886.

Важнѣшъ зъ петиції виспіли на се на-дан

томъ бюджету на р. 1887. Упомянутые ое отдать свою силу въ хвили, коли Соймъ прійметъ ухвалу финансову на рокъ 1887.⁴ Внесены се принятъ. — Надъ внесенемъ Выѣду краевого и петиціями громадъ: Підгірцѣ, Загірцѣ, Гута Верхобуска, Опаки, Сасобівъ, Олесяко и т. д. въ спрѣвѣ перенесенія суду повѣтowego зъ Олеська до Підгорець перешла палата до порядку дневнаго. Въ спрѣвѣ петиції громады Покроцівка выскажавъ Соймъ за ея праученемъ до суду мѣсто делегованаго, суду окружного и старосты въ Тернополи. Надъ перенесенiemъ суду повѣтового зъ Старої соля до Хирова перешла палата до порядку дневнаго. Такъ само на внесеніе комисіи, реферованіе п. Меруновичемъ, перешла палата до порядку дневнаго надъ петицію даковъ о подшкінѣ ихъ долѣ. Послы Романчукъ, Сѣчинський и дръ Антоневичъ промовили за переданіемъ сего внесенія Выѣду краевому до разглядженія. Польскій консулъ Бухвалидъ промовилъ противъ внесенія и казавъ, что есть то справа чисто церковна и не належить до Сойму. То само доказувавъ и пос. Голевівскій. — Петицію громады Добра, новѣта ярославскаго, въ спрѣвѣ опусту замагаючихъ податковъ передано правительству до уваглення. — Пос. Скальковскій поставивъ резолюцію, взымающую правительство, виминути на австро-угорскій Банкъ, щобъ бы отповѣднѣше повѣрянъ свои заступництва въ нашому краю.

На послѣдокъ повѣдомивъ п. намѣстнику палату, что постановою ціарской откладає Соймъ ажъ до 10 січня 1887 р. Въ наслѣдокъ того отчитано и затверджено протоколь зъ еого засѣданія, а маршалокъ пожелавъ посамъ веселыхъ святъ.

Отъ Редакціи Рускої Историчной Бібліотеки.

Съ початкомъ 1886 р. стала выходить въ Тернополі "Руска Исторична Бібліотека" неперіодичніи томами въ 10—15 листовъ (менше болѣе 6 томовъ рѣчно). Подана въ вѣтру бувальщина, зображену въ монографіяхъ найбільшихъ историковъ, основанихъ на найновійшихъ дослѣдахъ, — се цѣль нашего видавництва. Запевавши себѣ подмогу найлучшихъ силь літературныхъ и зможливъ зъ поради людей компетентныхъ повну програму, приступила редакція до переведенія сен трудной задачи, тѣмъ труднѣйшої, що у насъ звичайно все розбивається о кошті накладу, котрій ледви въ половинѣ по-крайне місце предплати. Редакція "Рус. Истор. Бібліотека" не отторшувалась однакъ силь хваленіемъ неповодженемъ и доси вспіла пустити въ свѣтъ 4 томи, а 5-ти вже въ сихъ дніахъ спустити печатню. Након-бѣ не тяжка недуга, що назестала родину редактора и забрала чимало дорогої часу и гроша, бувъ-бы до кінця року и 6-ти томъ вийшовъ. Съ повною вѣрою въ краси будущності и съ переосвѣченемъ великої доносимості нашого видання, не уточнюю въ поля в продовжасмо на рокъ 1887 розпочате видавництво и просимо о скоре надсыпаніе предплати.

У топъ обнимаете: Смирнова Доля Галицким Руен до 1887 р.; Дашкевича Ки. Данило Галицкій и д-ра Шараневича Оглядъ внутрішної історії Галицким Руен.

VI томъ буде обнимати В. Антоновича Исторію Вел. княжества Литовскаго (V и VI т. съ справою въ рекомен. пересыпкою 3 зр. 10 кр. Неоправный одинъ томъ франко 1 зр. 25 кр.).

Однакъ поступити до друку T. IX, X, XI и XII М. Костомарова Богданъ Хмельницкій.

Всі 4 томи франко 5 зр.; съ справою по два томи, рекомандовано, по 3 зр. 10 кр., разомъ 6 зр. 20 кр. Однакъ доставляє вѣтна переплети п. М. Слюсарчукомъ. Хто бере всі доси виданія, и дальшіи томи наразі, може дѣстати першъ 4 томи за 5 зр. франко або и на рати підоля власної декларації. Єсть ще 15 спрѣвныхъ примѣрниківъ III и IV т. по цѣнѣ 3 зр. 10 кр. съ пересыпкою.

Предплату найлучше посыпать переказомъ на адресу:

Александръ Барельмаскій,
професоръ семінарії учит. въ Тернополі.

нами або его отканути и довести до конфлікту межи обома племенами, котрій стоять нынѣ яко народы противъ себѣ". По промовѣ намѣстника оставилъ пос. кн. Кароль. Шварценбергъ внесеніе, що надъ внесенемъ Пленера перейти до порядку дневнаго. Палата ухвалила ондоля ее внесеніе значною бѣльшою, въ котрой голоували Чехи и послы зъ бѣльшими посѣлостями. Оттакъ промовивъ пос. Шмейкаль: "Бѣльшою силью отканула наше внесеніе, котре могло дати подставу до порозуміння мѣжъ обома народами, и не донутила его до комісіи. Нѣмецкій народъ въ Чехахъ хоче мира порядку въ сѣмъ краю; бѣльшою однакожъ не хоче навѣтъ радига надъ его жалобами и бажаніями. Въ виду такого поступованія есть воякъ порозуміння не можливе и представителій нѣмецкого народа не мають вже мѣста въ соймѣ. Заявлю отже въ имени моихъ однозначеній, що мы не можемо вже брати участія въ нарадахъ сего сойму и такъ довго до него не вступимо, доки не будемо мати поруки, що наші жалобы и предложения будуть уваженнія". По сѣмъ заявлению вийшли зъ салі вѣтъ нѣмецкіи послы. Оставшиа бѣльшою ческа за-лягода бѣльшою ще спрѣвѣ позички и палата бѣрочилася до 4 січня 1887. За примѣръ нѣмецкіхъ пословъ пошли такожъ и нѣмецкіи члены ческого Выѣду краевого и мали вже зреагнувати зъ своїхъ посадъ.

(Въ спрѣвѣ замовленія карабиновъ репетиції) доносили були нѣмецкіи газеты, що австрійке правительство замовило въ Нью-Йорку 400.000 штукъ съ доставкою до кінця марта. Урядові газети простують теперъ ту вѣсть и казутъ, що она силь зовѣмъ безподставна.

(Угоды торговельній). Представитель румунського правительства, мін. Стурда, має прїхати до Вѣдъ 27. с. м. въ цѣлі переговоровъ въ спрѣвѣ угоды торговельної. — Підоля Fremdenblattъ мало правительства австрійске одержати ноту бѣльшою правительства італійскога съ висловѣніемъ угоды торговельної заключеної въ 1878 р. и мореплавли вразъ съ картелемъ мѣтовимъ и умовою для повѣрдження заразы у худобы.

Заграницій Державы.

Справа болгарска. Депутація болгарска приїхала вже до Париза, але ще не представлялася министерству ажъ не зголосилася до него о принять. На радѣ министровъ постановлено принятии депутацію лишь официально и приватно, а газеты дораджуютъ, що министерство не робило депутації нѣякої надѣї. Північна Агенція "рознесла" була передъ колькома дніями вѣсть, що въ Болгарії, особливо коло Плевни и въ Систовѣ мала повстать ворохобня. Агентія Гаваса и "Pol. Согг." заперечують рѣшучо ѿ вѣсті. Підоля їхъ інформації панує въ цѣлій Болгарії взбрізцевий спокой. Въ одній Систовѣ лише прїшло було межи купцями до бойкі, але и то лише зъ прачинъ чисто приватної натури. Правительство завело тамъ стацію облоги, бо боится, що зъ приватної спрѣви не скристили агенти, а зъ Плевни вигнаво інспектора школъ, котрій бувъ агентомъ російскимъ. — Въ спрѣвѣ каваса въ Филиппополі оголошено теперъ урядові акти, зъ котрьхъ показують, що касається дѣйство стрѣлянъ на болгарську патролю и бувъ піаный, за що касається єго коноулъ російскій вибіти въ консулатѣ черезъ другого каваса. — Характеристичну, коли лише правдиву вѣсть доносять зъ Букарешту. Въ сѣмнадцяті має прїхати туда въ гостину до короля румунського кн. Александеръ Батенбергъ.

Россія. Въ стані здоровия царя мусіла, здається, настать дѣйство якоє змѣба. Нѣмецкіи газети доносять о новій пригодѣ, именно, що роздрізаний царі зранивъ, а після другон погодою вибивъ по лицу нѣмецкого атасе въ Петербургѣ майора Вильома. Вѣсти силь не дають очевидно оконтрлювати, але все-таки здається на нихъ що бути. Въ наслѣдокъ поданого повыше факту мавъ вѣсть прїхати до Берліна нѣмецкій посолъ Швайдніцъ. — Становиться министра фінансівъ Бунге має бути сильно захитане. Єму не удалось затягнути позички ажъ въ Берлінѣ, ажъ въ Паризі. Характеристичнѣ однакожъ єсть, що въ спрѣвѣ сїй грас такожъ важну ролю Катковъ. Якъ звичайно, появилось було урядове поясленіе російскаго правительства теперішньої ситуації, въ котрому висказується дружне бѣгненіе Россії до нѣмецчини; поясленіе се було висловлено головно на биржі. Тымчасомъ Катковъ виступивъ противъ сего поясленія и розвѣявъ знову надѣю на удержаніе мира. — О зброяннѣ въ Россії не перестають кружити найбірнороднійшій вѣсти. Теперъ доносять зъ Варшави, що тамъ запанувавъ въ російськихъ кругахъ військовихъ сильній духъ воєнний; військо, особливо пѣхота, стягається до Варшави зъ всіхъ сторінъ. Зъ Петербурга доносять, що министерство військъ старається заохотити військо въ мітрельєви и друге окоростврѣльне оружіе; у англо-шведській фірми Норденфельдъ пороблено вже на сїй матеріалѣ великий замовленія.

НОВИНКИ.

— Руско-народний театръ, давши въ четверть у Львовѣ послѣднє представленіе при дуже численній публіцѣ рускої чудної оперы Артимовского "Запорожець за Дунайемъ", вийшовъ до Переяслава. Горячко поручасмо нашу оцену Руинамъ — "Руина Беѣда" у Львовѣ висока прошеніе до Сойму о підъмощенії субвенції для руско-народного те-

атру зъ 5000 зр. на 8000 зр. а. в. Підъмощеніе то єсть оправдѣ минимальній жаданьї, але Руини можуть отстави що-до народної оцену. Коли бо зважимо, що субвенції побирають таєми польські (львівські 28.000 зр. въ краківські 10.000 зр.), коли зважимо дальше, що театръ єдиний зъ найбільшими інституції въ кождомъ народѣ, о котрому розвой кождий цивілизований народъ вистави таєми старовій силами, — прійдемо до пересвѣдченія, що Руини, пілекаючи тѣлько ще й майже виключно власними силами и средствами свою народну оцену, мають повне право жадати бѣльшою репрезентації нашому театру бодай на 8000 зр. и тѣлько подади ему можливості становити на висоті свою задачи и отпливнімъ достоинствомъ репрезентувати руску драматичну музу. Доси звичайно висловлювалася при такій нагодѣ соймова бѣльшою въ той спосіб, що задачею Сойму не єсть що є що творити, а лише підномагати вже існуючу. Нынѣ мусить бѣльшою таєми аргументація вже хочь-бы супротивъ однозвучного признання навѣт польського публичного мѣна и польської праси, що наша провінціональний театръ може розвинутися відъ театрами столичними. Руини отже зробили то, що до нихъ належало, зважнуши власними силами інституцію, а жадають лише підмоги до єї дальнішого удержання и успішнішого розвою. До осія мають повне право и надіємось, що силь разомъ Соймъ чай же не отмовить спрѣвідивого домагання Руинівъ.

— На прошанье артистичного персоналу руского театру устроила "Руска Беѣда" минувшою середи въ овочіхъ комітетахъ вечерокъ. На вечерку тоймъ вийшла въ цѣлому комплєтъ персоналу артистичного нашого театру, кольканація членовъ "Беѣди" и двѣ пані-жени відѣловихъ "Беѣди", обіянії ласково обовязки господинъ. Артистки и артисти єшо гощено широ и сердечно, не щадачи имъ теплихъ слівъ призання и захоти. Середъ дружніхъ розмовъ въ численніхъ патріотичніхъ промовъ та тоастовъ упливавъ часъ такъ скоро, що досперва около цвіночка розїйшлися всі, висловичи якъ найпріятнѣше впечатління зъ сего вечера.

— Въ Сидѣръ тернопольскомъ філії Просвѣти устроивъ дні 8 л. грудня въ салі Руини Беѣди бѣльшою вѣстю въ овочіхъ комітетахъ вечерокъ. На вечерку тоймъ вийшла въ цѣлому комплєтъ персоналу артистичного нашого театру, кольканація членовъ "Беѣди" и двѣ пані-жени відѣловихъ "Беѣди", обіянії ласково обовязки господинъ. Артистки и артисти єшо гощено широ и сердечно, не щадачи имъ теплихъ слівъ призання и захоти. Середъ дружніхъ розмовъ въ численніхъ патріотичніхъ промовъ та тоастовъ упливавъ часъ такъ скоро, що досперва около цвіночка розїйшлися всі, висловичи якъ найпріятнѣше впечатління зъ сего вечера.

— Въ Самборѣ — якъ намъ доносять — має бѣльшою вѣстю купцями до бойкі, але и то лише зъ прачинъ чисто приватної натури. Правительство завело тамъ стацію облоги, бо боится, що зъ приватної спрѣви не скристили агенти, а зъ Плевни вигнаво інспектора школъ, котрій бувъ агентомъ російскимъ. — Въ жідловікі отріхи були повні сїй и боломы. Въ мѣстѣ була одна сїй каваска и то звісно заснована. Про людоке око вожено сїй, якъ вже не було що ратувань, галасовано при тоймъ богато, але сїй каваска таки не могла робити. На сїй посуха и сильний вѣтеръ: по 1 годинѣ въ ніч почавася (кажуть бѣльшою цигара), а по 5 годинѣ цѣлій мѣсто було одною мігилю недогарковъ. Мѣжъ згорівшими 300 будынкамъ були лише 3 дому хротинській. Крамниці висгоріли въ мѣстѣ до одною самон у Львовѣ.

— Про огонь въ Долинѣ пишуть намъ: Огненія спрѣви посуха и сильний вѣтеръ: по 1 годинѣ въ ніч почавася (кажуть бѣльшою цигара), а по 5 годинѣ цѣлій мѣсто було одною мігилю недогарковъ. Мѣжъ згорівшими 300 будынкамъ були лише 3 дому хротинській. Крамниці висгоріли въ мѣстѣ до одною самон у Львовѣ.

— Газету "Варшавський днівникъ" австрійске правительство заборонило ввозити до Австрії.

— Въ львівському монастирі Кармелітів луцавовъ минувшою ною нещасний випадокъ. — Монахъ Вол. Вербицкій зачітавши довою въ ніч надъ овочкою задрімавъ, забувши єї погасити. Сїйка перевернулася въ запалії пістль. Ко. Вербицкій пробудивши видко за пізно, коли великій дымъ и чадъ наповинивъ уже булою комнату. О год. Зъ въ нічі сторожа Лисовський, висловивши зъ дверей кели ко. Вербицкого, а коли отчинивъ двері, побачивши єго лежачого на по-розд лицемъ до підлоги, неживого. Всі усімъ привезли єго до жити показалися безъ успішніми; чадъ злішивши єго, закинівъ мігі добрatisя до дверей.

Служби одержавъ сими дніми о. Алексеї Заклинській (молодшій).

— Державний трибуналъ у Вѣдъ буде отбувати въ р. 1887 свою нормальну відсаду въ дніхъ 17 січня, 18 цвітня, 4 липня и 17 жовтня.

— Нові мурівські школи будууть рускі громади по цѣлому краю. Найновішими членами поставленихъ такіхъ школъ є Радиниць, Чернівць, Липники, Креховиць, Стрѣльчиць, Столиниць, Баличиць, Дацькій Воли и пр. Громади Палківъ въ землі, а котрій заложила собѣ громаду цегольно, въ котрій виготовляє цеглу для будови нового школиального будинку.

